

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

15.12.2009

EP-PE_TC1-COD(2009)0096

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 15. detsembril 2009. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr .../2010/EL, millega luuakse ELi tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise mikrokrediidirahastu „Progress” (EP-PE_TC1-COD(2009)0096)

PE 433.434

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 15. detsembril 2009. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr .../2010/EL, millega luuakse ELi tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise mikrokrediidirahastu „Progress”

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse *Euroopa Liidu toimimise lepingut*, eriti selle artikli 175 lõiget 3,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenethuse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) ***Komisjon võttis 7. aprillil 2000. aastal vastu teatise „Kohalik tegevus tööhõive tõstmiseks — Euroopa tööhõivestrategia kohalik mõõde”.***

¹ *ELT C 318, 23.12.2009, lk 80.*

² *7. oktoobri 2009. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).*

- (2) Komisjoni 20. detsembri 2007. aasta teatise „Euroopa algatus mikrokrediidi arendamiseks, et toetada majanduskasvu ja tööhõivet”¹ määratleti neli prioriteetset tegevusvaldkonda: õigusliku ja institutsioonilise raamistiku parandamine liikmesriikides; ettevõtlusele soodsama õhkkonna loomine; parimate tavade edendamine; mikrokrediidiga tegelevatele asutustele täiendava finantskapitali pakkumine. Nimetatud tegevuskava rakendamiseks panid komisjon ja Euroopa Investeerimispank (EIP) 2008. aastal kõigepealt aluse algatusele *Jasmine (Ühisalgatus mikrorahastamise institutsioonide toetamiseks Euroopas)*, mille raames nõustatakse muid mikrokrediiti andvaid finantsasutusi kui pangad ning kasutatakse rahastamiseks EIP pakutavat 20 miljoni euro suurust üldsummat.
- (3) *Komisjoni 24. mai 2006. aasta teatise „Inimväärse töö tagamine kõigi jaoks – ühenduse panus inimväärse töö tagamise suuniste rakendamiseks kogu maailmas” nenditi, kui oluline on tagada kõigile inimväärne töö ja seda kinnitati ka Euroopa Parlamendi 23. mai 2007. aasta resolutsioonis inimväärse töö tagamise kohta kõigi jaoks¹.*
- (4) *Pittsburghis 24.–25. septembrini 2009 toimunud G-20 tippkohtumisele järgnenud G-20 juhtide avalduses võeti kohustus parandada vaeste juurdepääsu finantsteenustele näiteks mikrokrediidi kaudu. Juhid võtsid samuti kohustuse luua rahvusvaheline finantsalase kaasamise ekspertrühm, kes vaatleb, milliseid kogemusi on saadud uudse lähenemisega finantsteenuste pakkumisel vaestele, edendab tõhusat reguleerimist ja poliitika kujundamist ning töötab välja standardid rahastamisele juurdepääsu, finantsalaste teadmiste ja tarbijakaitse kohta.*
- (5) Oma 24. märtsi 2009. aasta resolutsioonis *Euroopa mikrokrediidi algatuse väljatöötamise kohta, et toetada majanduskasvu ja tööhõivet* nõudis Euroopa Parlament, et komisjon suurendaks oma jõupingutusi mikrokrediidi arendamiseks, et toetada majanduskasvu ja tööhõivet, ja pakkus veel 4 miljonit eurot pilootmeetme toetuseks, mida tuleb rakendada algatuse *Jasmine* raames. Euroopa Parlament kutsus komisjoni üles ka kaasfinantseerima eelkõige ebasoodsamas olukorras olevatele gruppidele suunatud mikrokrediidi projekte.

¹ *ELT C 102 E, 24.4.2008, lk 321.*

- (6) Tuleb tugevdada *liidu* ja riikide jätkuvaid pingutusi pakkuda ***mikrorahastamise saamise võimalust ja kättesaadavust*** mõistliku aja jooksul, et vastata selle suurele nõudlusele nende hulgas, kes seda praegusel kriisiajal kõige enam vajavad, st ***need isikud, kes on töö kaotanud või keda ohustab töökaotus, kellel on raskusi tööturule sisenemise või naasmisega, samuti sotsiaalse tõrjutuse ohus olevad*** ja haavatavamad isikud, ***kes on ebasoodsamas olukorras tavapärasele laenuturule juurdepääsul ja kes soovivad alustada või edasi arendada oma mikroettevõtet***, sealhulgas ***füüsilisest isikust ettevõtjad, sealjuures edendades aktiivselt naiste ja meeste võrdseid võimalusi***.
- (7) Komisjoni 3. juuni 2009. aasta teatises „Ühine kohustus tööhõive tagamisel”¹¹ rõhutati vajadust pakkuda uut võimalust töötutele ja luua võimalused ***ettevõtluse alustamiseks Euroopa kõige ebasoodsamas olukorras olevatele gruppidele, kel on raskusi tavapärasele laenuturule pääsemisel***. Lisaks praegustele vahenditele on vaja erimeetmeid, millega veelgi enam tugevdada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, toetades *EIP*, Euroopa Investeeringufondi (*EIF*) ja teiste rahvusvaheliste finantsasutuste võetavaid meetmeid, ilma et see piiraks liikmesriikide meetmeid. Seetõttu tegi komisjon ettepaneku uue ***kogu ELi hõlmava*** mikrokrediidirahastu (***edaspidi „rahastu”***) loomiseks, et parandada teatavate riskigruppide võimalusi saada mikrokrediiti ning veelgi enam toetada ettevõtluse, sotsiaalse ettevõtluse ja mikroettevõtete arengut. ***Et rahastu oleks tulemuslik, pikaajalise mõjuga, jõuaks võimalike soodustatud isikuteni ja toimiks nii kohaliku arengu- kui ka majanduspoliitika ennetava osana, võivad liikmesriigid luua riiklikud kontaktpunktid, mis võivad edendada, koordineerida, hinnata ja seirata kõiki nende territooriumil asuva rahastu võetavaid meetmeid***.

- (8) *Haavatavamatele isikutele, kes on Euroopa Liidus ebasoodsamas olukorras tavapärasele laenuturule pääsemisel, pakuvad järjest enam mikrorahastamist mitteäriilised mikrokrediiti väljastavad asutused, krediidiühistud ja pangad, kes rakendavad ettevõtete sotsiaalse vastutustunde põhimõtet. Rahastu võib aidata kommerts pangandust täiendavaid väljastajaid, tehes mikrorahastamise üha kättesaadavamaks, et rahuldada nõudlust selle praegusel tasemel.*
- (9) *Paljudel juhtudel pakuvad Euroopas mikrokrediiti kommerts pangad ning neist peaksid saama rahastu olulised partnerid, et taastada usaldus laenuturul ning keskenduda peamiselt neile klientidele, kellel puudub laenuvõime.*
- (10) *Käesoleva otsuse kohaselt mikrokrediiti andvad avalik- ja eraõiguslikud organid järgivad vastutustundlike laenutehingute põhimõtet ja väldivad seega eelkõige eraisikute ja ettevõtete poolset ülelaenamist.*
- (11) *Lisaks raskustele laenuturule pääsemisel on mikroettevõtete loomise ja arendamise peamisi takistusi ka sotsiaalne tõrjutus ja ebakindlus üleminekul töötu või sotsiaallabi saaja staatusest füüsilisest isikust ettevõtjaks. Euroopa mikrorahastamise vahendite abil on võimalik toetada sellise sotsiaalse majanduse struktuure, millega abistatakse tõrjutud inimesi nende taasintegreerumisel ühiskonda ja mis aitavad neil arendada minimaalseid oskusi, mis on vajalikud kestva äriprojekti algatamiseks.*
- (12) *Liidu vahendite kasutamine on asjakohane ja vastavuses eelpool nimetatud Euroopa Parlamendi 24. märtsi 2009. aasta resolutsiooniga. Kogu ELi hõlmav rahastu tagaks rahvusvaheliste finantsasutuste eraldatavate vahendite sihipärase kasutamise ja hoiaks ära erisuguse lähenemise suurendades nii kõigis liikmesriikides mikrokrediidi andmist. Et kasutada ära rahvusvaheliste finantsasutuste, eelkõige EIPi ja EIFi kogemusi, peaks rahastu põhinema ühisel haldamisel.*

- (13) Rahastu rahastatavad meetmed peaksid olema ühtsed ja sobima kokku muu *liidu* poliitikaga ning kooskõlas asutamislepingute sätetega ja selle alusel vastuvõetud õigusaktidega. Rahastu meetmed ja muud *liidu* meetmed, eelkõige konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi rahastamisvahendid, algatus *Jasmine*, *Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond*, *Euroopa Regionaalarengu Fond*, *Jeremie* (*Euroopa ühisressursid mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele*) ning Euroopa Sotsiaalfond, peaksid üksteist vastastikku täiendama.
- (14) Käesolevas otsuses *hõlmab* „väikerahastamine” *tagatise, mikrokrediiti, käesoleva otsusega hõlmatud isikutele ja mikroettevõtetele väljastatavat kapitali ja kvaasikapitali, ja mikrokrediit on defineeritud laenudena, mis on väiksemad kui 25 000 eurot*. Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ (mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta)¹ on **■** „mikroettevõte” *defineeritud* ettevõttena, milles on vähem kui 10 töötajat, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjad, ning mille aastakäive ja/või aastabilanss on kuni 2 miljonit eurot; *see määratlus kehtib* ka käesolevas otsuses.
- (15) *Käesolevas otsuses ning kooskõlas liikmesriikide sätetega kasutatakse mõistet „sotsiaalne mikroettevõte” sellise mikroettevõtte tähenduses, kes toodab kaupu ja teenuseid selgel sotsiaalsel eesmärgil või kes pakub kogukonna liikmetele teenuseid mittetulunduslikul eesmärgil.*
- (16) *Rahastut tuleb rakendada asjakohaste meetmete abil, mis hõlmavad riskijagamist, tagatise, kapitaliväärtpabereid ja võladokumente, mida mikrorahastajatele pakuvad rahvusvahelised finantsasutused. Rahastu tulemuslikkuse suurendamiseks tuleb selle tööd koordineerida ja läbi viia kooskõlas Euroopa ja riiklike rahastamisvahenditega ning riiklike finantsasutustega,*

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

¹ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

Artikkel 1

Asutamine

Käesolevaga asutatakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise mikrokreiidirahastu, mida nimetatakse ***Euroopa*** mikrokreiidirahastu „Progress” (edaspidi „rahastu”).

Artikkel 2

Eesmärk

1. Rahastu tagab *liidu* vahendid, millega suurendatakse ***mikrorahastamise*** võimalust ***ja kättesaadavust***:

- a) isikute jaoks, kes on oma töö kaotanud või keda ohustab töökaotus ***või kellel on raskusi tööturule sisenemise või naasmisega, aga ka sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate või haavatavamate isikute jaoks, kes on ebasoodsamas olukorras tavapärasele laenuturule juurdepääsul*** ja kes soovivad alustada ***või edasi arendada*** oma mikroettevõtet, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjad;

I

- b) mikroettevõtete, ***eriti*** sotsiaalsete ettevõtete jaoks, ***ja mikroettevõtetele***, mis võtavad tööle ***punktis a*** nimetatud isikuid.

2. ***Rahastuga pakutakse liidu ressursse mikrorahastamiseks, edendades aktiivselt naiste ja meeste võrdseid võimalusi.***

Artikkel 3

Eelarve

1. *Liidu* eelarvest eraldatakse ajavahemikuks 1. jaanuar 2010 kuni 31. detsember 2013 rahastu tarvis 100 miljonit eurot.
2. **Iga-aastased** assigneeringud *otsustatakse iga-aastase eelarvemenetluse raames, vajadusel kohaldades eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe¹ punkti 37, või vastavalt muudele selles kokkuleppes ette nähtud vahenditele.*
3. Artikli 4 lõike 1 punktis d osutatud abimeetmeteks eraldatav kogueelarve ei ületa 1 % rahastu eelarvest, nagu on sätestatud lõikes 1.
4. Rahalise toetusega kaetakse rahastu kõik kulud, sealhulgas artikli 5 lõikes 2 osutatud *liidu* toetust haldavate rahvusvaheliste finantsasutuste halduskulud ning kõik muud abikõlblikud kulud.

Artikkel 4

Abikõlblikud meetmed ja toetusesaajad

1. Rahastu rakendamiseks kasutatakse vajadusest lähtuvalt järgmisi meetmeid:
 - a) tagatised ja riskijagamisvahendid;
 - b) kapitaliväärtpaberid;
 - c) võladokumendid;
 - d) toetusmeetmed, nagu teabevahetus, järelevalve, kontroll, audit ja hindamine, mis on otseselt vajalikud käesoleva otsuse tõhusaks ja tulemuslikuks rakendamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks.

¹ *ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.*

2. Rahastut võivad kasutada kõik liikmesriikides asuvad **riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi** avalik- ja eraõiguslikud organid, mis annavad mikrokrediiti isikutele ja mikroettevõtetele liikmesriikides.
3. ***Et jõuda lõplike toetusesaajateni ning luua konkurentsivõimelisi ja elujõulisi mikroettevõtteid, peavad lõikes 2 nimetatud avalik- ja eraõiguslikud organid tegema tihedat koostööd organisatsioonidega, kes esindavad mikrokrediidi lõplike saajate huvisid, ja eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi poolt toetatavate organisatsioonidega, kes pakuvad lõplikele toetusesaajatele nõustamis- ja koolitusprogramme.***

Artikkel 5

Haldamine

1. Komisjon haldab rahastut kooskõlas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust¹.
2. Et rakendada artikli 4 lõikes 1 nimetatud meetmeid, v.a artikli 4 lõike 1 punktis d nimetatud toetusmeetmeid, sõlmib komisjon rahvusvaheliste finantsasutustega, eelkõige EIP ja EIF, kokkulepped kooskõlas EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikliga 53d ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad² artikliga 43. Need kokkulepped sisaldavad üksikasjalikke sätteid neile finantsasutustele antud ülesannete täitmise kohta, sealhulgas sätestades vajaduse tagada vastastikune täiendavus ja kooskõla olemasolevate Euroopa ja riiklike rahastamisvahenditega ning edendada igakülgselt ja tasakaalustatud jaotuvust liikmesriikide vahel.

¹ ELT L 248, 16.9.2002, lk 1.

² ELT L 357, 31.12.2002, lk 1.

3. *Käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud kokkulepetes tuleb artiklis 2 ette nähtud eesmärkide täitmiseks ja artiklis 4 ette nähtud meetmete rakendamiseks sätestada ka rahvusvaheliste finantsasutuste kohustus reinvesteerida ressursse ja tulusid, sealhulgas dividende ja tagasimakseid, kuue aasta jooksul alates rahastu alustamiskuupäevast.*
4. ■ Rahastu sulgemise korral makstakse *Euroopa Liidule* võlgnetav osa *Euroopa Liidu* üldeelarvesse.
5. Käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud finantsasutused sõlmivad kirjalikud kokkulepped artikli 4 lõikes 2 nimetatud avalik- ja eraõiguslike mikrorediidi väljastajatega, sätestades nende kohustused, mille kohaselt nad peavad kasutama rahastu rahalisi vahendeid kooskõlas artiklis 2 sätestatud eesmärkidega ja esitama teabe artikli 8 lõikes 1 osutatud aastaaruannete koostamiseks.
6. Artikli 4 lõike 1 punktis d osutatud toetusmeetmete eelarvet haldab komisjon.

Artikkel 6

Nõuetele vastavus

Rahastu rahastatavad meetmed peavad vastama asutamislepingu sätetele ja selle alusel vastu võetud aktidele.

Artikkel 7

Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon tagab, et käesoleva otsuse alusel rahastatavate meetmete puhul kaitstakse *liidu* finantshuve pettust, korruptsiooni ja muud ebaseaduslikku tegevust ennetavate meetmete kohaldamisega, tõhusa kontrollimisega, alusetult väljamakstud summade tagasinõudmisega ning juhul, kui tuvastatakse eeskirjade eiramine, mõjusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega kooskõlas nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95 *Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta*¹, nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 *mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest*² ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1073/1999 *Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta*³.
2. Käesoleva otsuse alusel rahastatavate *liidu* meetmete puhul on OLAF-ile antud volitused korraldada inspekteerimisi määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ja määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 alusel mis tahes üleastumise puhul *liidu* õiguse sätetest, sealhulgas rahastuga seoses ettenähtud lepingulise kohustuse täitmatajätmise puhul, mille on põhjustanud ettevõtja tegevus või tegematajätmine, mis põhjendamatu kuluartikli tõttu on kahjustanud või oleks võinud kahjustada ühenduste üldeelarvet või mõnda ühenduse täidetavat eelarvet.
3. Kõigis käesoleva otsuse rakendusmeetmes esitatakse viited || lõigetele 1 ja 2 ning nähakse eelkõige ette järelevalve ja finantskontroll komisjoni või tema volitatud esindaja poolt ning Euroopa Kontrollikoja tehtavate auditite kaudu, mis teostatakse vajadusel kohapeal.

¹ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

² EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

³ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

Artikkel 8

Aastaaruanne

1. Komisjon saab artikli 5 lõikes 2 nimetatud rahvusvahelistelt finantsasutustelt rakendamise aastaaruanded, milles esitatakse toetatud tegevused ja selleks eraldatud vahendid, rahaliste vahendite jaotus **ja kättesaadavus** sektorite ja toetusesaajate lõikes, **heakskiidetud või tagasilükatud** taotlused, sõlmitud kokkulepped, rahastatud meetmed **ja** tulemused **■**.
2. **Hiljemalt 12 kuud pärast käesoleva otsuse jõustumist ja seejärel igal aastal** esitab komisjon **■** Euroopa Parlamendile ja nõukogule kvantitatiivse ja kvalitatiivse aruande eelmisel aastal käesoleva otsuse alusel võetud meetmete kohta. Aastaaruanne peab põhinema lõikes 1 osutatud rakendamisaruannetel. **■ Eelkõige** peab selles olema esitatud teave **rahuldatud või tagasilükatud** taotluste, sõlmitud lepingute, rahastatud meetmete, **toetusesaajate koguarvu ja liigituse kohta ning summade jaotuse kohta geograafiliselt ja sektorite lõikes. Lisaks peab aastaaruanne sisaldama teavet rahastu mõju ja jätkusuutlikkuse kohta väljendatuna arvudes, kui palju on endiselt hõivatud inimesi ja tegutsevaid mikroettevõtteid rahastu toetusperioodi lõppedes. Lõpuks peab aastaaruanne sisaldama teavet nende meetmete ja teiste liidu meetmete, eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi, vastastikuse täiendavuse kohta.**
3. **Euroopa Parlament ja nõukogu võivad pärast kolmanda aastaaruande esitamist ning komisjoni ettepanekul käesoleva otsuse uuesti läbi vaadata.**
4. Aastaaruanne edastatakse teavitamiseks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele.
5. **Võttes aluseks lõikes 2 nimetatud aastaaruande, püüab komisjon tagada, et rahastu täidaks artiklis 2 sätestatud eesmärgi ja oleks kättesaadav kogu Euroopa Liidus neile, keda ohustab sotsiaalne tõrjutus või kellel on raske siseneda tavapärasele laenuurule.**

Artikkel 9

Hindamine

1. Komisjon korraldab omal algatusel ja tihedas koostöös artikli 5 lõikes 2 nimetatud rahvusvaheliste finantsasutustega vahepealseid ja lõpphindamisi. Vahehindamine viiakse ellu neli aastat pärast rahastu tegevuse algust ja lõpphindamine hiljemalt üks aasta pärast artikli 5 lõikes 2 nimetatud rahvusvaheliste finantsasutustele antud mandaadi lõppemist. Lõpphindamise käigus uuritakse eelkõige, mil määral on rahastu tervikuna saavutanud oma eesmärgid.
2. Hindamiste tulemused edastatakse teavitamiseks Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele.

Artikkel 10

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

||,

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja